

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. kovo 10 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Danguolės Bublienės ir Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovo V. M., V. M. ir uždarnosios akcinės bendrovės „VVM Servis“ kasacinius skundus dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „LIT-INVEST“ ieškinį atsakovams VM., V. M. ir uždarajai akcinei bendrovei „VVM Servis“ dėl komercinės paslapties ir konfidencialios informacijos atskleidimu padarytos žalos atlyginimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių komercinės paslapties ir konfidencialios informacijos atskleidimu konkuruojančiam ūkio subjektui padarytos žalos atlyginimą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė prašė priteisti solidariai iš atsakovo 388 843,40 Eur žalos atlyginimą; iš atsakovo V. M. priteisti 28 962 Eur baudą; iš atsakovo V. M. – 23 169,60 Eur baudą; priteisti 5 proc. dydžio palūkanas už priteistas sumas nuo bylos iškėlimo dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
3. Ieškovė nurodė, kad atsakovai V. M. ir V. M. dirbo pagal 1997 m. rugpjūčio 1 d. sudarytas darbo sutartis ieškovės įmonėje. Atsakovai kartu su darbo sutartimis pasirašė konfidencialumo pasižadėjimus laikyti informaciją visiškoje paslapyje, ją naudoti tik tam tikslui, kuriam ji buvo suteikta, ir UAB „LIT-INVEST“ interesais ir atskleisti tik gavus UAB „LIT-INVEST“ sutikimą. Ieškovė, siekdama apsaugoti savo turit konfidencialią informaciją, 1995 m. gruodžio 7 d. patvirtino Paslaptių nuostatus ir 2005 m. lapkričio 7 d. – Komercinių paslaptių sąrašą.
4. Ieškovė teigė, kad V. M. ir V. M. įsteigė UAB „VVM Servis“, kurios pagrindinė veikla yra naftos produktų (dyzelino ir benzino) didmeninė prekyba bei automobilių serviso veikla, kurią atsakovai paraleliai vykdė eidami savo pareigas ieškovės įmonėje. UAB „VVM Servis“ sudarė sutartis su UAB „SUNERGUS“ – ieškovės konkurente – dėl naujų klientų paieškos, pritraukimo. Taip buvo vykdoma prieš ieškovės interesus nukreipta veikla. Dėl atsakovų neteisėti veiksmų ieškovė negavo pajamų.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. kovo 25 d. sprendimu ieškinį tenkino iš dalies, priteisė ieškovei solidariai iš atsakovo 132 814,81 Eur žalos atlyginimo, 5 proc. metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme 2015 m. lapkričio 25 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo; kitą ieškinio dalį atmetė.
6. Teismas nustatė, kad 2011 m. V. M. ir V. M., eidami UAB „LIT-INVEST“ atitinkamai Švenčionėlių kuro bazės direktoriaus ir šios bazės buhalterio pareigas, įsteigė ir patys ėmė valdyti kartu su šeiminiais ryšiais susijusiais asmenimis UAB „VVM Servis“, kurios licencijuojama veikla yra analogiška UAB „LIT-INVEST“ veiklai – didmeninė prekyba nefasuotais naftos produktais. Atsakovai žinojo visą prekybos naftos produktais specifiką, tiekėjus, klientus, kainas, nuolaidas, veiklos sąnaudas, kitą informaciją, reikšmingą vykdant prekybą naftos produktais. Atsakovai atliko neteisėtus veiksmus, t. y. 2011 m. vasario 18 d. – 2013 m. birželio 17 d. laikotarpiu atskleidė konkuruojančiai savo įsteigta UAB „VVM Servis“ ieškovės komercinę paslaptį sudarančią informaciją, t. y. naudojos klientų ir tiekėjų sąrašais, pirmojo ieškovės klientus, atitinkamai sumažėjo ieškovės pelnas.
7. Ieškovės komercinę paslaptį sudarančios informacijos atskleidimas konstatuotas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-254-248/2017, kurioje buvo nagrinėjamas ginčas dėl V. M. ir V. M. atleidimo iš darbo pripažinimo neteisėtais. Nurodytoje byloje nustatyti prejudiciniai faktai, kad šioms darbuotojoms buvo žinomi UAB „LIT-INVEST“ 1995 m. gruodžio 7 d. Paslaptių nuostatai ir 2005 m. lapkričio 7 d. Komercinių paslaptių sąrašas; jie UAB „LIT-INVEST“ konfidencialią informaciją panaudojo UAB „VVM Servis“ veikloje, taip įgydami naudą sau ir faktiškai valdomai UAB „VVM Servis“, komercinės paslapties ir konfidencialią informaciją atskleidė tyčia; tokiais neteisėtais veiksmais padarė ieškovei UAB „LIT-INVEST“ žalą.
8. 2019 m. gruodžio 3 d. pakartotinės teismo ekspertizės išvadose nurodyta, kad 132 814,81 Eur ieškovė 2012 m. – 2013 m. birželio 17 d. laikotarpiu (tirtu laikotarpiu nuo 2011 m. vasario 18 d. per 2011 m. sutampančių naftos produktų pirkėjų nebuvu) būtų gavusi kaip grynąjį pelną, taikant tą pačią grynojo pelno maržą, iš pajamų už naftos produktų pardavimą ieškovės ir atsakovo UAB „VVM Servis“ sutampančioms klientams. Teismas nusprendė, kad ieškovė dėl atsakovo atskleistos komercinės paslapties ir konfidencialios informacijos jų įsteigta ir su ieškove konkuruojančiai UAB „VVM Servis“ patyrė 132 814,81 Eur žalą.
9. Teismas vertino, kad nors pagal ieškovės pateiktus tarptautinius krovinių transportavimo važtaraščius krovinių perdavimo vieta nurodyta Lietuva, o pagal atsakovės – Latvija, tačiau pagal teismo ekspertizės išvadą didžiosios dalies sutampančių klientų (Lenkijos įmonės „Capital Castle“, „Daver Trade“, „Elang“, „GJK Intertrade“, „M&G“, „Master Trans“, „Michanex“, „Petro Transcard Naft“, Estijos įmonė „DZMTopy“) įsigyti degalai (benzinas ir dyzelinas) buvo pristatomi į Lenkiją, dėl to ieškovė ir atsakovė, tiekdamos degalus, iš esmės

konkuravo toje pačioje rinkoje, todėl atsakovų argumentai dėl prekių tiekimo skirtingoms rinkoms atmesti kaip nepagrįsti.

10. Darbuotojai, kurie pažeidžiamieji darbo sutartį atskleidė komercinę (gamybinę) paslaptį, turi pareigą atlyginti padarytus nuostolius (ginčo santykių metu galiojusi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.116 straipsnio 3 dalis). Kadangi nustatytos visos bendrosios civilinės atsakomybės sąlygos: neteisėti veiksmai (CK 6.246 straipsnis), kaltė (CK 6.248 straipsnis), žala (CK 1.116, 6.249 straipsnis) ir neteisėtų veiksmų bei žalos priežastinis ryšys (CK 6.247 straipsnis), tai už žalą atlyginimą solidariai atsakingi visi atsakovai. Teismas nepriteisė ieškovei iš atsakovų darbo sutarčių prieduose nustatytų baudų už įmonės paslapties atskleidimą, nes šios baudos įskaitomos į žalą dydį (CK 6.73 straipsnio 1 dalis, 6.258 straipsnio 2 dalis). Teismas priteisė ieškovei 5 proc. procesines palūkanas, skaičiuojamas nuo priteistos sumos (CK 6.37 straipsnio 2 dalis ir 6.210 straipsnio 2 dalis).
11. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal ieškovės ir atsakovų apeliacinius skundus, 2020 m. liepos 9 d. nutartimi Vilniaus apygardos teismo 2020 m. kovo 25 d. sprendimą pakeitė, ieškovei iš atsakovų solidariai priteisė 219 104 Eur žalą atlyginimo, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme (2015 m. lapkričio 25 d.) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, kitą ieškinio dalį atmetė.
12. Kolegija atsižvelgė į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 25 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-7-238-378/2018 pateiktus išaiškinimus, kad iš neteisėtų veiksmų gauta nauda – tai dėl neteisėtų veiksmų atsiradęs faktinis pažeidėjo turinės padėties pagerėjimas, kuris nebūtinai gali sutapti su grynuoju pelnu. Esant pareikštam reikalavimui priteisti iš nesąžiningos konkurencijos veiksmų neteisėtai gautą naudą netiesioginiai nuostoliai turėtų būti apskaičiuojami ir jų atlyginimas priteisiamas pagal tai, kiek pajamų konkrečiai iš naudojimosi komercine paslaptimi gavo pažeidėjas, t. y. iš pažeidėjo išreikalaujama ta naudos dalis, kurią jis gavo dėl neteisėtų veiksmų.
13. Kolegija nurodė, kad 2019 m. gruodžio 3 d. pakartotinės ekspertizės akte keturioliktuoju ir penkioliktuoju klausimais padaryta išvada, kad visas galimas ieškovės grynas pelnas pagal atsakovės UAB „VVM Servis“ gautas pajamas iš sutampančių klientų ginčo laikotarpiu sudaro 219 104 Eur. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai taikė grynojo pelno maržą ir nusprendė, jog ieškovei priteistinas žalą atlyginimo dydis sudaro tik 132 814,81 Eur. Kolegija padarė išvadą, kad ieškovė dėl atsakovų neteisėtų veiksmų patyrė 219 104 Eur žalą, už kurią yra atsakingi solidariai visi atsakovai, t. y. V. M. ir V. M., kurie yra buvę ieškovės darbuotojai, ir atsakovų valdoma bei neteisėtai konkuruojantią veiklą pradėjusi vykdyti UAB „VVM Servis“, todėl 219 104 Eur žalą atlyginimas ieškovei iš visų atsakovų priteistinas solidariai (CK 6.279 straipsnis).
14. Pažymėjusi, kad pakartotinės ekspertizės tyrimo metu nustatyta, jog nors pagal ieškovės pateiktus tarptautinius krovinių transportavimo važtaraščius krovinių perdavimo vieta nurodoma Lietuva, o pagal atsakovės UAB „VVM Servis“ – Latvija, tačiau didžiosios dalies sutampančių klientų (Lenkijos įmonės „Capital Castle“, „Daver Trade“, „Elang“, „GJK Intertrade“, „M&G“, „Master Trans“, „Michanex“, „Petro Transcard Naft“, Estijos įmonė „DZMTOPPY“) įsigyti degalai (benzinas ir dyzelinas) buvo pristatomi į Lenkiją, kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovė ir atsakovė UAB „VVM Servis“, tiekdamos tą patį produktą, iš esmės konkuravo Lenkijoje, toje pačioje rinkoje.
15. Kolegija pažymėjo, jog prejudicinę galią turinčioje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-254-248/2017 nurodyta, kad UAB „VVM Servis“ su UAB „LIT-INVEST“ ir UAB „ECOIL“ veikė toje pačioje rinkoje, tiekė tą patį produktą (dyzeliną) ir buvo konkuruojantys ūkio subjektai, o atsakovai V. M. ir V. M. tyčia atskleidė ieškovės UAB „LIT-INVEST“ komercinę paslaptį ir konfidencialią informaciją.

III. Kasacinių skundų ir atsiliepimų į kasacinius skundus teisiniai argumentai

16. Atsakovai V. M., UAB „VVM Servis“ kasaciniu skundu ir atsakovė V. M. kasaciniu skundu prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutartį ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui. Kasaciniai skundai grindžiami šiais esminiais argumentais:
 - 16.1. Teismo eksperto išvada apie sutampančias prekes ir geografinę rinkas buvo padaryta vadovaujantis formaliu įrašu apie ūkio subjekto – pirkėjo registracijos vietą CMR važtaraščiuose, o ne pagal pardavimo vietą. Tačiau apskaitos ir finansų ekspertizę galintis atlikti teismo ekspertas nėra kompetentingas vertinti prekes ir geografinę rinkas, todėl ir teismai neturėjo pagrindo remtis šia išvada ir konstatuoti, kad ieškovė ir atsakovė konkuravo toje pačioje Lenkijos rinkoje. Bylą nagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nevertino įrodymų, susijusių su prekės ir geografinėmis rinkų nustatymu, nesivadovavo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2019 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1S-150 (2019) „Dėl paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo patvirtinimo“ nuostatomis, kad geografinė rinka – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria iš esmės su panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis. Taip teismai netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, bei materialiosios teisės normas, reglamentuojančias prekes ir geografinės rinkos apibrėžimą.
 17. Apeliacinės instancijos teismas padidino priteistos žalą atlyginimą remdamasis pakartotinės teismo ekspertizės aktu. Tačiau ieškovė apeliaciniame skunde prašė remtis ne tuo aktu, o pirminės teismo ekspertizės aktu. Taip teismas nutartį iš esmės grindė ieškovės nenurodytais apeliacinio skundo argumentais ir peržengė bylos nagrinėjimo ribas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 320 straipsnis).
- 17.1. Teismai nepagrįstai priteisė solidariai iš atsakovų žalą atlyginimą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2016 m. vasario 5 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-7-6-706/2016, sprendžiamas klausimą dėl teisės normų, reglamentuojančių nesąžiningos konkurencijos veiksmais padarytos žalą atlyginimą, aiškinimo ir taikymo, atsižvelgdamas į CK 1.116 straipsnio 4 dalies nuostatas, kad pajamos, gautos neteisėtai naudojant komercinę (gamybinę) paslaptį, laikomos nepagrįstu praturtėjimu, išaiškino, kad už tokių neteisėtai gautų pajamų grąžinimą atsako jas gavęs asmuo. Pareiga grąžinti be pagrindo įgytą turtą yra asmeninė pareiga, tenkanti tik turtą gavusiam asmeniui. Jo atsakomybė negali būti solidari su kitu asmeniu, nes konkreti tokių pajamų suma ir neteisėtas jų gavėjas visais atvejais turi būti nustatyti. Jei dėl gautų pajamų nepagrįstai praturtėja keletas asmenų, jie atsako ta dalimi, kokia praturtėjo. Kitoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 25 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-7-238-378/2018 išaiškinta, kad iš neteisėtų veiksmų gauta nauda – tai dėl neteisėtų veiksmų atsiradęs faktinis pažeidėjo turinės padėties pagerėjimas. Esant pareikštam reikalavimui priteisti iš nesąžiningos konkurencijos veiksmų neteisėtai gautą naudą netiesioginiai nuostoliai turėtų būti apskaičiuojami ir jų atlyginimas priteisiamas pagal tai, kiek pajamų konkrečiai iš naudojimosi komercine paslaptimi gavo pažeidėjas, t. y. iš pažeidėjo išreikalaujama ta naudos dalis, kurią jis gavo dėl neteisėtų veiksmų. Apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad, pasinaudojusi ieškovės konfidencialia informacija ir komercine paslaptimi, atsakovė UAB „VVM Servis“ gavo 219 104 Eur naudos. Tačiau byloje nėra duomenų, kad atsakovai V. M. ir V. M. praturtėjo ieškovės sąskaita. Nenustačius atsakovų V. M. ir V. M. gautos ekonominės naudos, ieškinyje jiems turėjo būti atmestas.
- 17.2. Teismų procesiniuose sprendimuose visiškai nepasisakyta dėl priežastinio ryšio (tiesioginio ar netiesioginio) tarp atsakovų neteisėtų veiksmų ir būtent jų pasekmių – atsiradusios žalą dydžio, kaip būtinosios civilinės atsakomybės sąlygos. Nustatydami priežastinio egzistavimą teismai nepagrįstai remėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e3K-3-254-248/2017, nes pastarojoje byloje ginčas buvo kilęs iš darbo teisinių santykių ir todėl priežastinis ryšys, kaip civilinės atsakomybės sąlyga, nebuvo vertinamas, be to, nurodytoje byloje atsakovė UAB „VVM Servis“ nebuvo dalyvaujantis byloje asmuo, todėl nurodyta nutartis,

priešingai nei laikė teismai, nelaikytina turinčia prejudicinę galią daliai dėl priežastinio ryšio nustatymo. Teismai, sprenddami dėl priežastinio ryšio, netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias civilinę atsakomybę, ir nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

- 17.3. Apeliacinės instancijos teismo išvada, kad ieškovė patyrė 219 104 Eur žalos, nėra motyvuota teisiniais argumentais bei padaryta nukrypęs nuo kasacinio teismo praktikos. Nė viena iš ginčo šalių neprašė teismo taikyti teismo eksperto nurodytos metodikos apskaičiuojant 219 104 Eur žalos atlyginimo sumą. Ieškovės negautos pajamos suprantamos kaip (negautos) grynasis pelnas, jis turi būti įrodomas ir laikytinas priteistina žala. Negautos pajamos neturi būti suprantamos kaip visa tikėtina gauti iš asmens veiklos suma, neatskaičius sąnaudų. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#) pažymėta, kad ieškovo nuostoliai negautų pajamų pavaldai turi būti skaičiuojami remiantis grynojo pelno marža.
18. Atsiliepimais į atsakovų kasacinius skundus ieškovė prašo kasacinius skundus atmesti, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepimuose išdėstyti šie esminiai argumentai:

- 18.1. Šioje byloje vienintelė vertinama aplinkybė yra žalos dydis, nes byloje priimta Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. lapkričio 28 d. nutartimi nustatyti prejudiciniai faktai yra susiję su atsakovų neteisėtais veiksmais, kalte, priežastiniu ryšiu tarp veiksmų ir atsiradusios žalos kaip fakto (ne dydžio). Nurodyta nutartis nebuvo apskūsta kasacine tvarka, o ja buvo grąžinta byla iš naujo nagrinėti tik dėl žalos dydžio nustatymo. Prejudicinę reikšmę dėl atsakovų neteisėtų veiksmų, kaltės, žalos ir neteisėtų veiksmų priežastinio ryšio turi ir ankstesnėje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#) nustatytos aplinkybės.
- 18.2. Teismai pagrįstai nustatė, kad ieškovė ir atsakovė prekiauja tapačiomis prekėmis, ir tinkamai nustatė prekę rinką, o jų klientų didžioji dalis sutapo. Tiek ieškovė, tiek atsakovė skirtingose vietose pakrautas prekes didžiąjai daliai sutampančių klientų transportavo į Lenkiją, pačios organizuodamos transportavimo paslaugas. Be to, tai konstatuota ir prejudicinę reikšmę turinčiose teismų nutartyse. Todėl nėra pagrindo teigti, kad atsakovė vykdė veiklą tik Latvijos rinkoje perkraudama naftos produktus.
- 18.3. Apeliacinės instancijos teismas neperžengė bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribų ir dispozityvumo principo nepažeidė, kadangi šiuo atveju įrodinėjimo dalykas yra žalos dydis, o ne konkretūs įrodymai. Vien tai, kad teismas įvertina visus byloje reikšmingus duomenis ir priteisia mažesnę sumą iš atsakovų, nei to prašė ieškovė, nepakeičia ieškinių įrodinėjimo dalyko, kadangi teismas turi teisę nustatyti patirtos žalos dydį vertindamas visus byloje reikšmingus įrodymus.
- 18.4. Neteisėtas komercinę paslaptį sudarančios informacijos naudojimas [CK 1.116](#) straipsnio 4 dalies prasme sudaro savarankišką neteisėtą veiksmą. Už neteisėtą komercinę paslaptį sudarančios informacijos naudojimą teisinė atsakomybė kyla visiems neteisėtai informaciją panaudojusiesiems asmenims (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#)). Analogiškoje byloje, kurioje ieškovas prašė priteisti iš atsakovų žalos, padarytos nesąžiningos konkurencijos veiksmais, įsteigiant konkuruojančią įmonę, pasinaudojant ieškovo komercinę paslaptimi, nuviliojant klientus, atlyginimą (negautas pajamas), teismas pasisakė, kad taikoma [CK 6.279](#) straipsnyje įtvirtinta nuostata, jog bendrai padarę žalą asmenys nukentėjusiam asmeniui atsako solidariai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-326/2012](#)). Atsakovai V. M. ir V. M. yra ir UAB „VVM Servis“ akcininkai, kurie gavo ekonominę naudą, nes jų turimų akcijų vertė padidėjo, kai buvo panaudotos UAB „LIT-INVEST“ komercinės paslaptys.
- 18.5. Kadangi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme nenustatyta jokių specialių kriterijų, pagal kuriuos turėtų būti apskaičiuojama žala, todėl žala, padaryta nesąžininga konkurencija, turi būti apskaičiuojama ir įrodoma remiantis bendraisiais [CK](#) įtvirtintais žalos atlyginimo principais. Apeliacinės instancijos teismas, vadovaudamasis [CK 6.279](#) straipsnyje jam suteikta teise nustatyti konkretų žalos dydį, teisingai vertino 2019 m. gruodžio 3 d. ekspertizės aktą ir jo keturioliktame bei penkioliktame klausimuose padarytą išvadą, kad visas galimas ieškovės grynasis pelnas pagal UAB „VVM Servis“ gautas pajamas iš sutampančių klientų ginčo laikotarpiu sudaro 219 104 Eur.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl kasacinio nagrinėjimo dalyko ir bylos nagrinėjimo kasaciniame tvarka ribų

19. Pagal civiliniame procese galiojantį dispozityvumo principą teismo nagrinėjimo dalyko nustatymas yra ginčo šalių, o ne teismo pareiga, teismas nagrinėja ginčą neperžengdamas ginčo šalių nustatytų ribų. Viena iš šio principo išraiškų yra įtvirtinta [CPK 353](#) straipsnyje, kuriame nurodyta, kad kasacinis teismas patikrina teisės taikymo aspektu apskūstus sprendimus ir (ar) nutartis, o kasacijos funkciją vykdo neperžengdamas kasacinio skundo ribų. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad ši byla kasacine tvarka nagrinėtina neperžengiant kasacinio skundo ribų, nes pagrindo jas peržengti nenustatyta ([CPK 353](#) straipsnio 1, 2 dalys).
20. [CPK 353](#) straipsnio 1 dalis aiškiai apibrėžia kasacinio teismo kompetencijos ribas – kasacinis teismas analizuoja tik teisės klausimus. Įsiteisėjusių procesinių sprendimų peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindai, kasaciniam skundai keliami reikalavimai nustatyti [CPK 346, 347](#) straipsniuose. Pagal šias teisės normas kasatorius kasaciniame skunde turi nurodyti konkrečius materialiosios ar proceso teisės normų pažeidimus, turinčius esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui bei galėjusius turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, ar kitus [CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose įtvirtintus kasacijos pagrindus, kuriais remdamasis reikalauja panaikinti skundžiamą sprendimą ar nutartį, taip pat nurodyti išsamius teisinius argumentus, patvirtinančius kasaciniame skunde nurodytą kasacijos pagrindų buvimą.
21. Kasacinio teismo teisėjų atrankos kolegijos padarytas kasacinio skundo apibendrintas vertinimas (kaip atitinkančio įstatymo reikalavimus) ne visada reiškia, kad kiekvienas skundo argumentas ar jų grupė atitinka įstatymo nustatytus reikalavimus – suformuluoja kasacinio nagrinėjimo dalyką. Detalų skundo argumentų vertinimą atlieka byla kasacine tvarka nagrinėjanti teisėjų kolegija (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 28 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-373/2013](#)).
22. Ieškovė ieškiniu nagrinėjamoje byloje prašė priteisti solidariai iš atsakovų 388 843,40 Eur žalos atlyginimą, iš atsakovo V. M. priteisti 28 962 Eur baudą, iš atsakovės V. M. – 23 169,60 Eur baudą, taip pat priteisti 5 proc. dydžio palūkanas už priteistas sumas nuo bylos iškėlimo dienos iki teismo sprendimo visiškai įvykdymo. Pirmosios instancijos teismas sprendimu ieškinį tenkino iš dalies, priteisė ieškovei solidariai iš atsakovų 132 814,81 Eur žalos atlyginimo, 5 proc. metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiškai įvykdymo, o

kitą ieškinio dalį atmetė.

Apeliacinės instancijos teismas apskūsta nutartimi pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovei iš atsakovų solidariai priteisė 219 104 Eur žalos atlyginimo, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, o kitą ieškinio dalį atmetė.

23. Kasaciniais skundais atsakovai V. M., UAB „VVMService“ ir atsakovė V. M. prašo panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui. Nors atsakovų kasaciniais skundais ir prašoma panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį, tačiau skunde nenurodyta motyvuotų kasacijos pagrindų dėl teismo nutarties dalies, kuria dalis ieškinio yra atmesta, peržiūrėjimo. Dėl to teisėjų kolegija konstatuoja, kad apskūstos apeliacinės instancijos teismo nutarties dalis, kuria dalis ieškinio yra atmesta, nėra peržiūrėjimo kasacine tvarka objektas.

Dėl bylos nagrinėjimo ribų apeliacinės instancijos teisme (ne)peržengimo

24. Apeliacinio proceso paskirtis – patikrinti neįsiteisėjusio pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą ([CPK 301 straipsnis](#)). [CPK 320 straipsnio](#) 1 dalyje apibrėžtos bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribos – tai apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimų negaliojimo pagrindų patikrinimas. Pagal to paties straipsnio 2 dalį apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai; apie ketinimą peržengti apeliacinio skundo ribas teismas praneša dalyvaujantiems byloje asmenims; apeliacinės instancijos teismas *ex officio* (pagal pareigas) patikrina, ar nėra [CPK 329](#) straipsnyje nustatytų absoliučių sprendimų negaliojimo pagrindų.
25. Kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas tikrinamas pagal byloje jau esančius ir pirmosios instancijos teismo ištirtus ir įvertintus duomenis, tikrinama, ar pirmosios instancijos teismas turėjo pakankamai įrodymų teismo padarytomis išvadoms pagrįsti, ar juos tinkamai ištyrė ir įvertino, ar nepažeidė kitų įrodinėjimo taisyklių ir t. t. Pagal [CPK 320](#) straipsnį apeliacinio skundo ribas paprastai nustato faktiniai ir teisiniai argumentai, kurių pagrindu ginčijamas pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 21 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-484/2013](#)). Apeliacinės instancijos teismas savo iniciatyva negali išplėsti apeliacinio skundo argumentų sąrašo ir pradėti analizuoti tokius argumentus, kuriais apeliaciniame skunde nesiremiam, išskyrus įstatyme nurodytas išimtis (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. sausio 17 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-7-19/2006](#)).
26. Kasacinio teismo konstatuota, kad apeliacinio proceso metu neišeinant už apeliacinio skundo ribų gali būti tikrinamas tiek pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumas, tiek pagrįstumas. Taigi apeliacinės instancijos teismas turi teisę iš naujo tirti bei vertinti byloje esančius įrodymus, remdamasis byloje esančiais įrodymais analizuoti faktines bylos aplinkybes. Byloje esančių įrodymų ir nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu apeliacinės instancijos teismas gali padaryti visiškai priešingas išvadas dėl vieno ar kelių faktų, nei padarė pirmosios instancijos teismas. Vadinas, apeliacinės instancijos teismas, iš naujo įvertinęs byloje esančius įrodymus, gali tam tikras aplinkybes pripažinti nenustatytomis, nors pirmosios instancijos teismas jas laikė nustatytomis, arba atvirkščiai, gali tam tikras aplinkybes pripažinti nenustatytomis, nors pirmosios instancijos teismas jas laikė nustatytomis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-372/2005](#)).
27. Kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad išėjimas už apeliacinio skundo ribų yra tada, kai teismas pakeičia ar panaikina žemesnės instancijos teismo sprendimą dėl teisiskai reikšmingų faktinių pagrindų, kuriais apeliaciniame skunde nesiremiam ir įstatymas nesuteikia galimybės išeiti už apeliacinio skundo ribų tuo klausimu (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. gegužės 12 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-237/2008](#)).
28. Atsakovai kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas nutartį iš esmės grindė ieškovės nenurodytais apeliacinio skundo argumentais ir peržengė bylos nagrinėjimo ribas ([CPK 320 straipsnis](#)), nes padidino priteistos žalos atlyginimą remdamasis pakartotinės teismo ekspertizės aktu, nors ieškovė apeliaciniame skunde prašė remtis ne tuo aktu, o pirminės teismo ekspertizės aktu.
29. Vertinant šį kasacinio skundo argumentą pažymėtina, kad ieškovė ieškiniu nagrinėjamoje byloje prašė priteisti solidariai iš atsakovų 388 843,40 Eur žalos atlyginimą, iš atsakovo V. M. priteisti 28 962 Eur baudą, iš atsakovės V. M. – 23 169,60 Eur baudą, taip pat priteisti 5 proc. dydžio palūkanas už priteistas sumas nuo bylos iškėlimo dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo. Pirmosios instancijos teismas sprendimu ieškinį tenkino iš dalies, priteisė ieškovei solidariai iš atsakovų 132 814,81 Eur žalos atlyginimo, 5 proc. metines palūkanas nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, o kitą ieškinio dalį atmetė. Ieškovė apeliaciniu skundu prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti visiškai, apeliaciniame skunde, be kita ko, teigė, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai nustatė jos dėl atsakovų neteisėtų veiksmų patirtos žalos dydį, apskaičiuodamas ieškovės negautą pelną, atsakovės UAB „VVM Service“ pajamoms nepagrįstai taikė ieškovės pelno maržos dydį, apskaičiuotą nuo 2011 m. vasario 18 d. iki 2013 m. birželio 17 d., kai atsakovė vykdė neteisėtus veiksmus. Taigi, dėl atsakovų neteisėtų veiksmų ieškovės patirtos žalos dydžio nustatymo klausimu įėjo į bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas. Padarytos žalos dydis yra faktinė bylos aplinkybė, kuri teismo nustatoma tiriant ir vertinant byloje surinktus įrodymus. Siekdamas nustatyti, ar pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė ieškovės patirtos žalos dydį, apeliacinės instancijos turėjo ne tik teisę, bet ir pareigą iš naujo tirti bei vertinti byloje esančius įrodymus, be kita ko, ir pakartotinės teismo ekspertizės aktą, bei jais remdamasis turėjo teisę padaryti kitokias nei pirmosios instancijos teismas išvadas dėl ieškovės patirtos žalos dydžio.
30. [CPK 185](#) straipsnyje nustatyta, kad teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais; jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios, išskyrus [CPK](#) nustatytas išimtis. Reikalavimas vertinti įrodymus vadovaujantis vidiniu įsitikinimu yra teismo nepriklausomumo principo išraiška, nes niekas negali nurodyti teismui, kaip vertinti vieną ar kitą byloje esantį įrodymą, taip pat negali nurodyti, kuriuo iš byloje esančių įrodymų remtis, o kuriuo – ne.
31. Pakartotinės teismo ekspertizės aktas, kuriuo remdamasis apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą dėl ieškovės patirtos žalos dydžio, į bylą pateiktas ją nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, taigi jo turinys atsakovams buvo žinomas ir jie, laisvai disponuodami savo procesinėmis teisėmis, turėjo galimybę teismui išdėstyti savo nesutikimo su šiuo aktu argumentus. Apeliacinės instancijos teismas, vertindamas byloje surinktus įrodymus ir jais remdamasis, kai siekė nustatyti ieškovės patirtos žalos dydį, turėjo vadovautis įrodinėjimo ir įrodymų vertinimo taisyklėmis, tačiau pagal įstatymą nebuvo susaistytas nei ieškovės, nei atsakovų argumentais ir samprotavimais dėl byloje surinktų įrodymų vertinimo ir, jais remiantis, faktinių bylos aplinkybių nustatymo ([CPK 185 straipsnis](#)).
32. Dėl to teisėjų kolegija kaip nepagrįstą atmeta kasacinio skundo argumentą, kuriuo teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas bylą išnagrinėjo peržengdamas jos nagrinėjimo ribas.

Dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių žalos, atsiradusios dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo

33. [CK 1.116 straipsnio](#) (redakcija, galiojusi iki 2014 m. lapkričio 14 d.) 3 dalyje nustatyta, kad asmenys, neteisėtai būdais įgiję informaciją, kuri yra komercinė (gamybinė) paslaptis, privalo atlyginti padarytus nuostolius. Pareigą atlyginti padarytus nuostolius taip pat turi darbuotojai, kurie pažeisdami darbo sutartį atskleidė komercinę (gamybinę) paslaptį, ar kitokios sutarties šalis, atskleidusi gautą komercinę paslaptį pažeisdama sutartį. Nuostoliais šiuo atveju laikomos paslaptčiai sukurti, tobulinti, naudoti turėtos išlaidos bei negautos pajamos. Pajamos, gautos neteisėtai naudojant komercinę (gamybinę) paslaptį, laikomos nepagrįstu praturtėjimu.
34. Konkurencijos įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gegužės 3 d.) 16 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad ūkio subjektams draudžiama atlikti bet kurios veiksmus, prieštaraujančius ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams, kai tokie veiksmai gali pakenkti kito ūkio subjekto galimybėms konkuruoti, įskaitant informacijos, kuri yra kito ūkio subjekto komercinė paslaptis, naudojimą, perdavimą, skelbimą be šio subjekto sutikimo, taip pat tokios informacijos gavimą iš asmenų, neturinčių teisės šios informacijos perduoti, turint tikslą konkuruoti, siekiant naudoti sau arba padarant žalą šiam ūkio subjektui. Šio straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad asmenys, kuriems komercinė paslaptis tapo žinoma dėl jų darbo ar kitokių sutartinių santykių su ūkio subjektu, gali naudoti šią informaciją praėjus ne mažiau kaip vieneriems metams nuo darbo ar kitokių sutartinių santykių pasibaigimo, jeigu įstatymuose ar sutartyje nenustatyta kitaip. Pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punktą ūkio subjektas, kurio teisėti interesai pažeidžiami nesąžiningos konkurencijos veiksmais, turi teisę kreiptis į teismą su ieškiniu dėl padarytos žalos atlyginimo. Šio įstatymo 46 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ūkio subjektai, pažeidę šį įstatymą, privalo atlyginti žalą, padarytą kitiems ūkio subjektams ar fiziniams ir juridiniams asmenims, įstatymų nustatyta tvarka. Vėlesnėje Konkurencijos įstatymo redakcijoje (redakcija, galiojusi nuo 2012 m. gegužės 1 d. iki 2014 m. sausio 8 d.) šios nuostatos įtvirtintos atitinkamai 15 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 4 dalyje, 16 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 43 straipsnio 1 dalyje.
35. Kasacinio teismo konstatuota, kad, priklausomai nuo faktinių aplinkybių, asmenims, pažeidusiems [CK](#) ir Konkurencijos įstatyme nustatytą draudimą atskleisti, įgyti, naudoti informaciją, sudarančią kito subjekto komercinę paslaptį, gali būti taikoma ir deliktinė, ir sutartinė atsakomybė. Jų taikymui būtina nustatyti visas sutartinės ir (ar) deliktinės atsakomybės taikymui būtinas sąlygas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#), 66 punktas).
36. Atsakovai kasaciniame skunde teigia, kad teismo eksperto išvada apie sutampančias prekes ir geografinę rinkas buvo padaryta vadovaujantis formaliu įrašu apie ūkio subjekto – pirkėjo registracijos vietą CMR važtaraščiuose, o ne pagal pardavimo vietą. Atsakovų teigimu, apskaitos ir finansų ekspertizę galintis atlikti teismo ekspertas nėra kompetentingas vertinti prekes ir geografinę rinkas, todėl ir teismas neturėjo pagrindo remtis šia išvada ir konstatuoti, kad ieškovė ir atsakovė konkuravo toje pačioje Lenkijos rinkoje. Anot atsakovų, byla nagrinėjė pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nevertino įrodymų, susijusių su prekės ir geografinės rinkų nustatymu, nesivadovavo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2019 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1S-150 (2019) „Dėl paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo patvirtinimo“ nuostatomis, kad geografinė rinka – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria iš esmės su panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis. Atsakovų teigimu, taip teismai netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, bei materialiosios teisės normas, reglamentuojančias prekes ir geografinės rinkos apibrėžimą.
37. Vertindama šiuos kasacinio skundo argumentus teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovai, teigdami, jog teismai netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, skunde nenurodo kasacijos pagrindo ir jį patvirtinančių teisinį argumentų. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad šie kasacinio skundo teiginiai nėra kasacinio nagrinėjimo dalykas, nes jie neatitinka [CPK](#) nustatytų reikalavimų dėl motyvuotų kasacijos pagrindų nurodymo ([CPK 346 straipsnis](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Dėl to teisėjų kolegija nenagrinėja pirmiau nurodytų kasacinio skundo teiginių ir dėl jų nepasisako, tik pažymi, kad byla nagrinėjė teismai, vertindami bylą surinktus faktinius duomenis, tarp jų ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#), kurioje konstatuota, kad UAB „VVMService“ su UAB „LIT-INVEST“ ir UAB „ECOIL“ veikė toje pačioje rinkoje, tiekė tą patį produktą (dyzeliną) ir buvo konkuruojantys ūkio subjektai, turėjo pagrindą padaryti išvadą, jog ieškovė ir atsakovė UAB „VVMService“, tiekdamos tą patį produktą, iš esmės konkuravo toje pačioje rinkoje. Tai konstatavus, atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektų (ne)konkuravimas yra faktinė bylos aplinkybė, kuri teismo nustatoma tiriant ir vertinant bylą surinktus įrodymus, kaip nepagrįsti yra atmetini atsakovų kasacinio skundo argumentai, kuriais teigiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2019 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1S-150 (2019) „Dėl paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo patvirtinimo“ nuostatas, reglamentuojančias prekes ir geografinės rinkos apibrėžimą.
38. Pažymėtina ir tai, kad Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje (redakcija, galiojusi nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gegužės 3 d.), kaip ir vėlesnės šios įstatymo redakcijos 15 straipsnio 1 dalyje (redakcija, galiojusi nuo 2012 m. gegužės 1 d. iki 2014 m. sausio 8 d.), nėra vartojama konkurentų sąvoka, kurios apibrėžtis pateikta Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje (redakcija, galiojusi nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gegužės 3 d.), vėlesnės nurodytos redakcijos įstatymo 3 straipsnio 7 dalyje, taip pat kaip šių teisės normų taikymo sąlyga nėra įtvirtintas reikalavimas dėl tiesioginės subjektų konkurencijos buvimo. Dėl to, atsižvelgiant į nurodytose Konkurencijos įstatymo normose įtvirtintą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad tiesioginė subjektų konkurencija nėra būtinoji konkurencijos veiksnių kvalifikavimo kaip nesąžiningų sąlyga. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką, vertinant veiksmus, turinčius nesąžiningos konkurencijos požymius, konkurencijos santykis tarp verslo ar profesinę veiklą užsiimančių subjektų nėra suprantamas vien kaip realus jų veikimas toje pačioje rinkoje. Didesnę reikšmę turi objektyvus atliktų veiksmų pobūdis ir tų veiksmų įtaka subjekto, kurio atžvilgiu jie atliekami, galimybėms konkuruoti (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. spalio 4 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-366/2011, 2015 m. kovo 20 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-140-611/2015](#); kt.).
39. Atsakovai kasaciniuose skunduose nurodo, kad teismų procesiniuose sprendimuose visiškai nepasisakyta dėl priežastinio ryšio (tiesioginio ar netiesioginio) tarp atsakovų neteisėtų veiksmų ir būtent jų pasekmių – atsiradusios žalos dydžio, kaip būtinosios civilinės atsakomybės sąlygos. Atsakovų teigimu, nustatydami priežastinio ryšio egzistavimą teismai nepagrįstai rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#), nes pastarojoje byloje ginčas buvo kilęs iš darbo teisminių santykių ir todėl priežastinis ryšys, kaip civilinės atsakomybės sąlyga, nebuvo vertinamas, be to, pastarojoje byloje atsakovė UAB „VVM“ nebuvo dalyvaujantis bylos asmuo, todėl nurodyta nutartis nelaikytina turinčia prejudicinę galią daliai dėl priežastinio ryšio nustatymo. Anot atsakovų, teismai, sprenddami dėl priežastinio ryšio, netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias civilinę atsakomybę, ir nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.
40. Vertindama šiuos kasacinių skundų argumentus teisėjų kolegija pažymi, kad iš apskųstos apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvuojamosios dalies turinio matyti, jog šis teismas nustatinėjo priežastinio ryšio, kaip civilinės atsakomybės taikymo sąlygos, egzistavimą ir nustatė, kad priežastinis ryšys tarp atsakovų neteisėtų veiksmų ir ieškovės patirtos žalos egzistuoja. Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad nustatytos visos civilinės atsakomybės taikymo sąlygos, ir taikė civilinę atsakomybę, taigi vertino, jog nustatytas priežastinis ryšys yra pakankamas jai taikyti. Dėl to kaip nepagrįsti atmetini kasacinių skundų argumentai, kuriais teigiama, kad teismų procesiniuose sprendimuose visiškai nepasisakyta dėl priežastinio ryšio, kaip būtinosios civilinės atsakomybės sąlygos. Tai, kad apskųstoje nutartyje nustatytas priežastinis ryšys nėra kvalifikuotas kaip tiesioginis ar netiesioginis, galėtų būti vertinama tik kaip nutarties motyvavimo nepakankamas išsamumas, tačiau neturintis įtakos jos teisėtumui.
41. Pažymėtina, jog kasacinio teismo praktikoje nuosekliai akcentuojama, kad [CK](#) 6.247 straipsnyje įtvirtinta lankstaus priežastinio ryšio samprata. Priežastinio ryšio lankstus taikymas atitinka civilinės atsakomybės tikslą kompensuoti padarytus nuostolius, kurių atsiradimas yra

susijęs su veikimu ar neveikimu, dėl kurio šie nuostoliai atsirado (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-531/2013](#)).

42. Pagal [CK](#) 6.247 straipsnyje pateiktą priežastinio ryšio sampratą ir kasacinio teismo formuojamą teismų praktiką dėl teisinę pareigą pažeidusio asmens veiksmų žala gali atsirasti tiesiogiai ir galima situacija, kai asmens veiksmas tiesiogiai nepadarė žalos, tačiau sudarytos sąlygos žalai atsirasti ar jai padidėti. Pastaruoju atveju paprastai asmens veiksmai (veikimas, neveikimas) nėra vienintelė žalos atsiradimo priežastis, jie tik prisideda prie sąlygų šiai žalai kilti sudarymo, t. y. kartu su kitomis neigiamų padarinių atsiradimo priežastimis pakankamu laipsniu lemia šių padarinių atsiradimą. Nustačius, kad teisinę pareigą pažeidusio asmens elgesys pakankamai prisidėjo prie žalos atsiradimo, jam tenka civilinė atsakomybė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. kovo 3 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-144/2014](#)). Be to, pagal [CK](#) 6.247 straipsnį nereikalaujama, kad skolininko elgesys būtų vienintelis nuostolių atsiradimo priežastis; priežastiniam ryšiui konstatuoti pakanka įrodyti, kad skolininko elgesys yra pakankama nuostolių atsiradimo priežastis, nors ir ne vienintelė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-263/2007](#); 2013 m. spalio 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-531/2013](#); kt.). Kasacinio teismo praktikoje nurodyta, kad pripažįstamas ir netiesioginis priežastinis ryšys, kai asmens veiksmas tiesiogiai nepadarė žalos, tačiau netiesioginis priežastinis ryšys pripažįstamas tinkama civilinės atsakomybės sąlyga, jeigu neteisėti veiksmai padėjo žalai (nuostoliams) atsirasti ar jai padidėti. Tačiau netiesioginis priežastinis ryšys kaip civilinės atsakomybės sąlyga neturi būti pėmelys nutoles nuo neteisėto veiksmo (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. spalio 29 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-464/2014](#) ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką). Kasacinio teismo praktikoje konstatuota, kad svarstant, kokio laipsnio netiesioginis priežastinis ryšys yra svarbus civilinei atsakomybei, reikia vadovautis tuo, kad priežastinis ryšys yra civilinės atsakomybės sąlyga, jei nustatyta, kad žala yra neteisėtų veiksmų rezultatas. Tai reikštų, kad neteisėti veiksmai nelėmė, bet pakankamu laipsniu turėjo įtakos žalai atsirasti. Ši taisyklė taikoma kiekvienu deliktinės atsakomybės atveju esant netiesioginiam priežastiniam ryšiui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-53/2010](#)).
43. Pažymėtina, kad teismas išvadą dėl priežastinio ryšio, kaip civilinės atsakomybės sąlygos, (ne)buvimo padaro atsižvelgdamas į byloje surinktus įrodymus ir nustatytas faktines bylos aplinkybes. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#), yra faktinių duomenų, reikšmingų ginčui nagrinėjamoje išspręsti, todėl darytina išvada, kad, nepriklausomai nuo toje byloje išnagrinėto ginčo pobūdžio, nagrinėjamoje byloje teismas pagrįstai rėmėsi nurodytoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje esančiais duomenimis. Dėl to kaip nepagrįsti atmetini kasacinių skundų argumentai, kuriais teigiama, kad nustatydami priežastinio egzistavimą teismas nepagrįstai rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#).
44. Teisėjų kolegija pripažįsta iš dalies pagrįstu kasacinio skundo argumentą, kuriuo teigiama, kad dėl to, jog civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#), kurioje buvo priimta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartis, UAB „VVMSevis“ nebuvo dalyvaujantis byloje asmuo, pastaroji nutartis, priešingai nei laikė teismai, nelaikytina turinčia prejudicinę galią nagrinėjamos bylos daliai dėl priežastinio ryšio nustatymo.
45. Pagal [CPK](#) 178 straipsnį šalys turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių [CPK](#) nustatyta tvarka nereikia įrodinėti. Aplinkybes, kurių nereikia įrodinėti, reglamentuoja [CPK 182 straipsnis](#). Jo 2 punkte nustatyta, kad nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinius padarinius ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (prejudiciniai faktai).
46. Kasacinis teismas yra konstatavęs, jog teismo sprendimo prejudicinę galią reiškia, kad įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustatytų faktų ir teisių santykių šalys, kiti dalyvaujantys byloje asmenys ir jų teisių perėmėjai nebegali ginčyti kitose bylose ([CPK 279 straipsnio](#) 4 dalis). Aiškindamas nurodytas proceso teisės normas, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra suformulavęs tokias esmines teismų praktikos nuostatas: prejudiciniais faktais laikytinos kitoje byloje įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustatytos aplinkybės; prejudicinių faktų galią tokios aplinkybės turi tik tuo atveju, kai abiejose bylose bet kokių procesinių statusu dalyvauja tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinius padarinius ir nedalyvavusiems byloje asmenims; pirmesnėje civilinėje byloje nustatyti faktai pripažintini prejudiciniais tik tada, kai jie toje byloje buvo įrodinėjimo dalykas ar bent jo dalis, svarbu, kad įrodinėjamas faktas būtų reikšmingas abiejose bylose (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. gegužės 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-203/2007](#); 2010 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-173/2010](#); 2012 m. vasario 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-38/2012](#)).
47. Iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#) matyti, kad pastarojoje byloje UAB „VVM Servis“ nebuvo dalyvaujantis byloje asmuo. Dėl to darytina išvada, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#) ir joje konstatuotos nustatytos aplinkybės neturi prejudicinės galios nagrinėjamos bylos atsakovei UAB „VVM Servis“. Tuo tarpu kitiems nagrinėjamos bylos atsakovams – V. M. ir V. M. – aptariama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartis turi prejudicinę galią.
48. Iš apskųstos apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvuojamosios dalies turinio matyti, kad šis teismas nusprendė, jog Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#) konstatuotos nustatytos faktinės bylos aplinkybės turi prejudicinę galią nagrinėjamoje byloje. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad tokia apeliacinės instancijos teismo išvada padaryta netinkamai pritaikant [CPK 182 straipsnio](#) 2 punktą.
49. Vertinant šio nustatyto proceso teisės normas netinkamo taikymo įtaką apskųstos nutarties teisėtumui, pažymėtina, kad nors apeliacinės instancijos teismas ir laikė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 25 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-248/2017](#) konstatuotas nustatytas faktines bylos aplinkybes turinčiomis prejudicinę galią, tačiau, nepaisant to, vertino ir kitus bylos duomenis, nusprendė, jog atsakovų apeliacinio skundo argumentai nepaneigia išvados dėl visų atsakovų civilinės atsakomybės sąlygų egzistavimo. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad, atsižvelgiant į bylos faktinių duomenų visetą, nėra pagrindo pripažinti, jog nustatytas proceso teisės normas netinkamas taikymas galėjo turėti įtakos neteisėtos nutarties priėmimui, todėl jis vertintinas kaip nesudarantis pagrindo pakeisti ar panaikinti apskųstą apeliacinės instancijos teismo nutartį ([CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktas, 359 straipsnio 3 dalis).
50. Kasaciniuose skunduose teigdami, kad teismai nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl priežastinio ryšio, atsakovai skunde tik cituoja atitinkamose kasacinio teismo nutartyse pateiktus išaiškinimus, tačiau nepateikia tokių savo teiginį patvirtinančių teisinių argumentų. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad šie kasacinio skundo teiginiai nėra kasacinio nagrinėjimo dalykas, nes jie neatitinka [CPK](#) nustatytų reikalavimų dėl motyvuotų kasacijos pagrindų nurodymo ([CPK 346 straipsnis](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Dėl to teisėjų kolegija šių kasacinio skundo teiginių nenagrinėja ir dėl jų nepasisako.
51. Kasaciniuose skunduose atsakovai nurodo, kad teismai nepagrįstai priteisė solidariai iš atsakovų žalos atlyginimą. Atsakovų teigimu, byloje nėra duomenų, kad atsakovai V. M. ir V. M. praturtėjo ieškovės sąskaita, o nenustačius atsakovų V. M. ir V. M. gautos ekonominės naudos, ieškinys jiems turėjo būti atmetas. Skunduose nurodoma, kad teismai netinkamai taikė solidariją atsakomybę reglamentuojančias materialiosios teisės normas, nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos.
52. Vertinant šiuos kasacinio skundo argumentus pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#) išaiškinta, jog žala, apibrėžta [CK](#) 1.116 straipsnio 4 dalyje, gali būti trejų pobūdžio: 1) tiesioginiai nuostoliai, atsiradę dėl komercinės paslapties paviešinimo, pasireiškia kaip paslapčiai sukurti, tobulinti, naudoti turėtos išlaidos; 2) netiesioginiai nuostoliai pasireiškia kaip komercinės paslapties savininko negautos pajamos, kurias jis būtų gavęs, jeigu jo teisės ir teisėti interesai nebūtų buvę pažeisti; 3) nuostoliai dėl komercinės paslapties panaudojimo, kai paslaptimi pasinaudojęs ūkio subjektas ar asmuo iš to neteisėtai gauna pajamų

(nepagrįstas praturtėjimas) ([CK 6.237 straipsnio 1 dalis](#)), todėl tokio pobūdžio bylose gali būti reiskiami reikalavimai dėl: 1) komercinės paslapties sukūrimo, naudojimo, tobulinimo išlaidų (tiesioginiai nuostoliai) priteisimo; 2) negautų pajamų (netiesioginiai nuostoliai) priteisimo; 3) nepagrįsto praturtėjimo sumos priteisimo. Pareiga grąžinti be pagrindo įgytą turtą yra asmeninė pareiga, tenkanti tik turtą gavusiam asmeniui. Jo atsakomybė negali būti solidari su kitu asmeniu, nes konkreti tokių pajamų suma ir neteisėtas jų gavėjas visai atvejais turi būti nustatyti. Jei dėl gautų pajamų nepagrįstai praturtėja keletas asmenų, jie atsako ta dalimi, kokia praturtėjo. Ši kasacinio teismo išvada tiesiogiai siejama su [CK 6.237 straipsnio 1](#) dalyje įtvirtinta asmens pareiga grąžinti be pagrindo įgytą turtą, t. y. nepagrįsto praturtėjimo instituto taikymu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#), 89, 93, 102 punktai).

53. Kasacinio teismo praktikoje, pasisakant dėl rėmimosi teismo precedentais, ne kartą nurodyta, kad precedentais reikia remtis itin apdairiai. Vertinant, ar precedentas tinkamas, be kita ko, būtina atsižvelgti į precedento sukūrimo laiką; į tai, ar precedentas atspindi jau susiformavusią teismų praktiką, ar yra pavienis atvejis; į precedento argumentacijos įtikinamumą ir kt. (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. balandžio 25 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-234-248/2016](#) 15 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką). Pagal precedento taikymo taisykles, esant skirtingiems teismo precedentams, turi būti taikomas vėlesnis iš jų.
54. Pažymėtina, kad kasacinio teismo praktika, susijusi su žalos, atsiradusios dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo, atlyginimu, po Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#) priėmimo buvo plėtojama ir iš dalies keičiama. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. spalio 25 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-7-238-378/2018](#) išaiškino, kad [CK 1.116 straipsnio 4](#) dalies nuostata, jog pajamos, gautos neteisėtai naudojant komercinę paslaptį, laikomos nepagrįstu praturtėjimu, negali būti suprantama taip, kad nukentėjęs asmuo reikalauti priteisti iš nesąžiningos konkurencijos veiksmų gautą naudą gali tik reikšdamas reikalavinį dėl nepagrįsto praturtėjimo priteisimo. Nuo nesąžiningos konkurencijos veiksmų nukentėjęs asmuo savo pažeistas teises turi ginti reikšdamas ieškinį dėl civilinės atsakomybės taikymo bei iš neteisėtų veiksmų gauta nauda turi būti priteisiama remiantis [CK 6.249 straipsnio 2](#) dalimi, o nepagrįsto praturtėjimo institutu galima remtis tik negalint nukentėjusio asmens teisių apginti taikant civilinės atsakomybės institutą. Todėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2016 m. vasario 5 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#) 89.3 punkto nuoroda į [CK 6.237 straipsnio 1](#) dalį vertintina tik kaip nuoroda į subsidiarų nukentėjusio asmens teisių gynimo būdą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-7-238-378/2018](#), 83 punktas).
55. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, toliau plėtodamas teismų praktiką dėl [CK 1.116 straipsnio 4](#) dalies ir [CK 6.249 straipsnio 2](#) dalies aiškinimo ir taikymo, 2019 m. lapkričio 4 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-317-421/2019](#) pasisakė dėl solidariosios atsakomybės taikymo galimybės ir pažymėjo, kad, reikšiant ieškinį Konkurencijos įstatymo ir (ar) [CK 1.116 straipsnio](#) pagrindu, taikytinos ir bendrosios civilinę atsakomybę reglamentuojančios teisės normos, taigi ir [CK 6.249 straipsnio](#) nuostatos dėl atsakingo asmens gautos naudos ar nukentėjusio asmens negautų pajamų atlyginimo, todėl, vadovaujantis [CK 6.279 straipsnio 1](#) dalimi, bendrai padarę žalos asmenys nukentėjusiam asmeniui atsako solidariai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-317-421/2019](#), 55 punktas).
56. Įvertinusi apskustą apeliacinės instancijos teismo nutartį teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, žalos atlyginimą iš atsakovų priteisdamas solidariai, vadovavosi kasacinio teismo praktikoje pateiktais išaiškinimais dėl solidariosios atsakomybės taikymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-7-238-378/2018](#); 2019 m. lapkričio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-317-421/2019](#)), tinkamai taikė teismo precedentą, todėl kasacinio skundų argumentai, kad teismai netinkamai taikė solidariąją atsakomybę reglamentuojančias materialiosios teisės normas ir nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, yra atmestini kaip nepagrįsti.
57. Atsakovai kasaciniame skunde nurodo, jog apeliacinės instancijos teismo išvada, kad ieškovė patyrė 219 104 Eur žalos, nėra motyvuota teisiniais argumentais bei padaryta nukrypus nuo kasacinio teismo praktikos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#)), jog ieškovo nuostoliai negautų pajamų pavidalu turi būti skaičiuojami remiantis grynojo pelno marža.
58. Teisėjų kolegija šiuos kasacinio skundo argumentus taip pat atmeta kaip nepagrįstus.
59. Kaip jau minėta, kasacinio teismo praktika, susijusi su žalos, atsiradusios dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo, atlyginimu, po Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 5 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-7-6-706/2016](#) priėmimo buvo plėtojama ir iš dalies keičiama. Vėliausioje kasacinio teismo praktikoje, kuri nagrinėjamoje byloje taikytina kaip teismo precedentas, išaiškinta, kad iš neteisėtų veiksmų gauta nauda – tai dėl neteisėtų veiksmų atsiradęs faktinis pažeidėjo turinės padėties pagerėjimas, kuris nebūtinai gali sutapti su grynojo pelnu. Iš neteisėtų veiksmų gauta nauda gali būti pripažįstama ir tai, ką pažeidėjas sutaupė dėl padaryto pažeidimo, nors ekonominiu požiūriu negavo pelno (pvz., naudodamasis komercine paslaptimi, padidino savo veiklos našumą ir atitinkamai sumažino įmonės nuostolingumą). Esant pareikštam reikalavimui priteisti iš nesąžiningos konkurencijos veiksmų neteisėtai gautą naudą netiesioginiai nuostoliai turėtų būti apskaičiuojami ir jų atlyginimas priteisiamas pagal tai, kiek pajamų konkrečiai iš naudojimosi komercine paslaptimi gavo pažeidėjas, t. y. iš pažeidėjo išreikalaujama ta nauda, kurią jis gavo dėl neteisėtų veiksmų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-7-238-378/2018](#), 87 punktas; 2018 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-490-469/2018](#), 46 punktas; 2021 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-162-823/2021](#), 44 punktas).
60. Apeliacinės instancijos teismo nustatytas priteistino žalos atlyginimo dydis atitinka aktualioje ir taikytinoje kasacinio teismo praktikoje pateiktus išaiškinimus, yra motyvuotas.
61. Teisėjų kolegija, teisės taikymo aspektu patikrinusi apskustą apeliacinės instancijos teismo nutartį, konstatuoja, kad pagrindo ją naikinti remiantis kasacinių skundų argumentais nenustatyta ([CPK 346 straipsnis](#), 359 straipsnio 3 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

62. [CPK 93 straipsnio 1](#) dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal [CPK 98 straipsnio 1, 2](#) dalis šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas; dėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.
63. Netenkinus atsakovų kasacinių skundų, jų kasaciniame teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlygintinos.
64. Bylą nagrinėjant kasaciniame teisme ieškovė patyrė 5350,33 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti, pateikė jas patvirtinančius įrodymus,

prašo priteisti jų atlyginimą iš atsakovų. Šių bylinėjimosi išlaidų dydis viršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1R-77 ir Lietuvos advokatūros advokatų tarybos pirmininko 2015 m. kovo 16 d. raštu Nr. 141 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą nustatytą maksimalų dydį (7, 8.14 punktai), todėl ieškovei priteistinas jų atlyginimas mažintinas ir iš atsakovų priteistina 4946,32 Eur šių išlaidų atlyginimo, iš kiekvieno priteisiant po 1648,77 Eur ([CPK 98 straipsnis](#)).

65. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. kovo 1 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje kasaciniame teisme patirta 12,69 Eur tokio pobūdžio bylinėjimosi išlaidų. Netenkinus kasacinių skundų, pastarųjų išlaidų atlyginimas turėtų būti priteistas valstybei iš atsakovų, iš kiekvieno priteisiant po 4,23 Eur ([CPK 79 straipsnis](#), 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 92 straipsnis, 96 straipsnio 1 dalis). Tačiau tokia priteistina suma yra mažesnė nei minimali valstybei priteistina bylinėjimosi išlaidų suma (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymas Nr. 1R-261/1K-355 „Dėl minimalios valstybei priteistinos bylinėjimosi išlaidų sumos nustatymo“, redakcija, galiojanti nuo 2020 m. sausio 23 d.). Atsižvelgiant į tai, procesinių dokumentų įteikimo išlaidų atlyginimas valstybės naudai nepriteistinas ([CPK 96 straipsnio 6 dalis](#)).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. liepos 9 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti iš atsakovų V. M., V. M. ir uždarnosios akcinės bendrovės „VVMServis“ (j. a. k. 302594992) ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „LIT-INVEST“ (j. a. k. 121276661) po 1648,77 Eur (vieną tūkstantį šešis šimtus keturiasdešimt aštuonis Eur 77 ct) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Goda Ambrasaitė-Baļynienė

Danguolė Bublienė

Antanas Simniškis